

привабливості. За окремими показниками найгірші результати мають: Луганська область – найнижчий коефіцієнт народжуваності (2,74%), Чернігівська область – найвищий коефіцієнт смертності (18,50%), Дніпропетровська – найбільша кількість безробітних (27,4 тис. осіб), Тернопільська область – найнижча середня заробітна плата (5554 грн), Луганська область – найменша кількість вищих навчальних закладів (13 одиниць) і найбільша заборгованість по заробітній платі (556976 тис. грн). Окремо наголосимо на досить високому рейтингу Донецької області, яка обійшла більшість областей України. Однак, розрахунок для даної області зроблено за офіційними даними Державної служби статистики України, отриманих з підконтрольної Україною території області, а тому не повністю відображають реальну картину міграційної привабливості області.

Отже, аналіз соціально-демографічних показників за 2017 р. дав змогу скласти рейтинг міграційної привабливості регіонів України. У подальшому, для більш повнішого аналізу будуть використовуватись й інші показники, зокрема економічні та екологічні.

Список використаних джерел

1. Харченко А. О. Оцінка міграційної привабливості регіонів країни / А. О. Харченко, О. О. Антоненко // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2016. – Вип. 17(2). – С. 150–153. – (Серія : Економічні науки).

2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>

Олександра ОВСЯНЮК-БЕРДАДІНА

Тернопільський національний економічний університет,
м. Тернопіль

ІМПАКТ-ІНВЕСТИЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Безсумнівним є факт суспільної корисності соціальної відповідальності бізнесу, що проявляється через низку внутріорганізаційних та зовнішніх аспектів його відповідальної поведінки в ринковому середовищі функціонування.

Внутріорганізаційні прояви соціально відповідальної поведінки охоплюють трудові відносини в колективі, зокрема взаємодію між власником, менеджером та працівниками в правовому полі й етичній парадигмі стосунків (тут мова йде і про уникнення гендерної, релігійної, національної чи вікової нерівності у колективі).

Зовнішні аспекти соціально відповідальної поведінки організації є різноманітними за формами прояву та охоплюють низку соціально відповідальних інструментів її взаємодії з власними стейкхолдерами,

зокрема через:

- вироблення якісної, нешкідливої для споживача продукції за економічно та соціально обґрунтованою ціною;
- надання транспарентної інформації про споживчі характеристики продукції та безпечні варіанти для її утилізації;
- підтримку екологічної безпеки суспільства;
- вчасну та у повному обсязі сплату податків та обов'язкових згідно чинного законодавства платежів;
- уникнення участі у схемах відмивання грошей;
- дотримання правил добросовісної конкуренції;
- закупівлю безпечних матеріалів та сировини на засадах добросовісних практик торгівлі тощо.

На сьогодні для бізнесу внаслідок посилення впливу та розширення кількості стейкхолдерів не існує дилеми щодо доцільності побудови соціально відповідальної поведінки. Ключовими питаннями є лише пошук таких інструментів соціально відповідальної поведінки, які б водночас ставили каталізаторами успішності бізнесу. Вже типовими для практики функціонування вітчизняних підприємств є використання низки таких інструментів соціальної відповідальності бізнесу:

- просування добросовісної справи шляхом випуску нового виду продукції, що приурочена певній добросовісній акції або надання торгових площ для проведення певних акцій для привернення уваги суспільства до актуальних проблем сьогодення або потенційних у майбутньому;
- добросовісний маркетинг шляхом відрахування на соціальні значимі заходи певного відсотку від загального обсягу проданих одиниць певного товару або ціни одиниці продукції;
- соціальний маркетинг через використання маркетингових інструментів для зміни суспільної поведінки у сфері здоров'я, охорони довкілля та стимулювання соціально відповідальної поведінки безпосередніх споживачів продукції організації;
- філантропія шляхом надання грошових пожертв, стипендій, реалізації грантових проектів, безоплатної передачі продукції або ресурсів організації, безоплатної консультативної допомоги;
- волонтерська робота через заохочення та підтримку працівників організації допомагати громадським організаціям та міським ініціативам [1].

Змістове наповнення кожного такого інструменту є специфічним для окремо взятої організації, креативність форми якого автоматично забезпечує для неї конкурентну перевагу. Більше того, реалії світового сьогодення діяльності бізнесу, незалежно від масштабів його діяльності демонструють необхідність використання венчурних механізмів для нестандартного вирішення соціальних та екологічних проблем. Це значно актуалізується в контексті 15-річного плану United Nations по Sustainable

Development, де чітко визначено 17 головних цілей сталого розвитку. За дослідженнями спеціалізованої установи Організації Об'єднаних Націй UNESCO, в найближчі 15 років людство буде потребувати на 400% більше води, на 50% більше енергії і 35% продуктів, ніж споживається на сьогодні.

Однак, аналіз не фінансових звітів вітчизняних компаній демонструє, що більшість українських компаній не враховують цілі сталого розвитку для перегляду власних стратегій сталого розвитку. Тільки Нестле, KPMG та Арселор Міттал чітко вказують, що вони розробляють корпоративні цілі сталого розвитку [4]. У липні 2017 у Лондоні відбулася конференція Impact Investing Europe. На ній представники компанії "Danone" розповіли про те, що бонусні виплати їх топ-менеджерів визначаються не тільки фінансовими результатами, але й показниками соціального впливу в розмірі 30%.

Для активізації виконання завдань Цілей сталого розвитку у світі все популярнішими стають Impact Investing – інвестиції в соціальний ефект або інвестиції, що спрямовані на досягнення вимірюваного соціального впливу. Імпакт-інвестування відрізняється від комерційного інвестування тим, що його головним завданням є соціальне вплив. Тренди популярності імпакт-інвестування чітко простежуються за поведінкою багатих сімей світу та відомих корпорацій, які шукають таке ринкове розміщення власних коштів, яке принесе не тільки стабільний дохід, але й автоматично забезпечить суспільну користь. Наприклад, вкладення в какао-плантації Divine Chocolate, 45% акцій яких мають фермери Гани, або в німецьку компанію Auticon, яка пріоритетно дає роботу програмістам з діагнозом аутизм [3].

В Україні також існують позитивні приклади імпакт-інвестування. Зокрема, це Urban Space 100 - ресторан в Івано-Франківську, акціонерами якого є 100 місцевих жителів. 80% від прибутку ресторану йде на розвиток міської інфраструктури. Таким чином, імпакт-інвестування може успішно поєднуватися з практикою діяльності соціальних підприємств, для активного розвитку якого в Україні є максимально сприятливі умови (незадіяні ресурси, кадровий потенціал, громадська активність молоді).

За дослідженнями Центру розвитку корпоративної соціальної відповідальності імпакт-інвестиції поширені у розвинених країнах: 56% – США та Канада, 27% – Північна, Південна та Західна Європа, 6% - Північна Африка, 4% –Латинська Америка, 2% –Південно-Східна Азія і 1% - Східна Європа. При цьому, фахівцями Центру за допомогою стратегічного форсайту визначено, що активи імпакт-інвестицій у 2019 році досягнуть 500 млрд. доларів [4].

Отже, на сьогодні у світі відбувається процес постійних змін, революційних або перманентних за своєю суттю. Їх існування зумовлено об'єктивними властивостями та сучасними трендами суспільства як організаційного утворення - емерджентності, егресивності, селективності.

Ці зміни відображають процес появи нових рис та складових елементів у суспільстві та забезпечують рух від вищого рівня розвитку системи до нижчого або навпаки. У цьому контексті, за допомогою імпакт-інвестицій можна змінити економічні та соціальні реалії як конкретного суб'єкта господарювання, так і суспільства в цілому.

Список використаних джерел

1. Овсянюк-Бердадіна О. Ф. Соціальна відповідальність бізнесу [Навчально-методичний комплекс] / О. Овсянюк-Бердадіна. - Тернопіль: ТНЕУ, 2015. – 107 с.

2. Цілі сталого розвитку [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

3. Матеріали роботи конференції Impact Investing Europe [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://events.economist.com/events-conferences/emea/impact-investingeurope>

4. Центр розвитку корпоративної соціальної відповідальності [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://csr-ukraine.org/article/>

Тамара ПОПОВИЧ

Тернопільський національний економічний університет,
м. Тернопіль

Людмила ГАЛЬКО

Тернопільський національний економічний університет,
м. Тернопіль

МОДЕЛЮВАННЯ ДОСКОНАЛОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ В КОНТЕКСТІ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Виклики, що супроводжують діяльність вітчизняних організацій, та вимоги, що висувуються споживачами до рівня безпеки та якості товарів і послуг, обумовлюють необхідність впровадження інноваційних організаційних змін та вироблення новітніх моделей управління. За твердженням фахівців, сьогодні конкурують не стільки товари і послуги, які виробляються організаціями, а скоріше правильно побудовані їх бізнес-моделі та системи управління, спрямовані на оптимізацію і трансформацію бізнес-процесів та забезпечення стійкого розвитку в майбутньому. Новими реаліями, які впливають на формування сучасних систем менеджменту, є: орієнтація на ризики та впровадження ризикоорієнтованого мислення; домінування ідеології клієнтоорієнтованого підходу та фокусування на задоволенні наявних і очікуваних потреб споживачів та інших стейкхолдерів; знання та розвиток компетенцій працівників, пов'язаних з креативністю і критичним мисленням; орієнтація на досягнення успіху через стимулювання інновацій та впровадження революційних технологій; соціальна відповідальність бізнесу та соціальна ініціатива; командний